Вх. № ЧР-03-363/02.10.2024 г.

С Т А Н О В И Щ Е

относно кандидатурата
на
д-р Сезгин Мюмюн Бекир,
главен асистент в (ИИНЧ) - БАН,
за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Професионално ориентиране и кариерно развитие) за нуждите на секция „Трудова и организационна психология“ към ИИНЧ-БАН, обявен в Държавен вестник
бр. 58 от 09.07.2024 г.

Изготвил становището:

Валери Стоилов Стоянов
Професор по професионално направление 3.2. Психология, доктор на науките

Варна * 2024

1. Общо представяне на кандидата, получените материали по конкурса и съответствие с минималните национални изисквания за заемане на академичните длъжности „доцент“.

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент”, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Професионално ориентиране и кариерно развитие) за нуждите на секция „Трудова и организационна психология“ към ИИНЧ-БАН, е обявен в Държавен вестник бр. 58 от 09.07.2024 г.

Становището е възложено по решение на Научното жури, протокол №1/ 16.09.2024 г., определено със Заповед № РД- 6-446/05.09.2024 г. на Директора на ИИНЧ-БАН.

Единствен кандидат по конкурса е д-р Сезгин Мюмюн Бекир, главен асистент в ИИНЧ-БАН.

Гл. ас. д-р Сезгин Бекир притежава магистърска степен по трудова и организационна психология и магистърска степен по клинична психология, придобити в Софийски университет „Св. Климент Охридски.

През 2019 г. придобива образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.2. Психология в Департамент „Психология“, ИИНЧ – БАН.

Професионалният си път започва през 2001 г. като трудов посредник в Бюро по труда – гр. Кърджали. По-късно е военен психолог. От 2003 г. до 2019 г. е главен секретар на Община Кърджали. В този период взема активно участие както като ръководител, така и като експерт и обучител в различни социални проекти, финансирани по национални и по оперативните програми на Европейския съюз.

След придобиване на ОНС „доктор“ (в периода 2019 - 2022 г.), е постдокторант/изследовател, а след това и до момента заема академичната длъжност „главен асистент“ в Департамент „Психология“, ИИНЧ – БАН. През този период участва в научни проекти кореспондиращи с тематичното поле на настоящия конкурс.

Подадените документи от кандидата по конкурса отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България за заемане на академичната длъжност „доцент” и на Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ в ИИНЧ – БАН.

Д-р Сезгин Бекир предлага 22 броя научни трудове във връзка с конкурса, както следва:

1. Хабилитационен труд: Бекир, С. (2024). Транзакционен анализ и професионално ориентиране. Издателство на БАН „Проф. Марин Дринова“, София. ISBN 978-619-245-426-5. 176 стр.

2. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор": Бекир, С. (2022). Его състояния и житейски позиции в професионалната реализация на личността. Кърджали-Издателство Институт по транзакционен анализ, Кърджали. ISBN 978-619-188-889-4.

3. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 4 в съавторство.

4. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 16 научни статии, от които 11 самостоятелни, а останалите в съавторство. От тях 3 са на английски език.

Представените по конкурса научни трудове са извън трудовете, посочени в автореферата на дисертацията за присъждане на образователната и научна степен „доктор” и се приемат за оценка. Публикуваната книга на базата на защитения дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" не се оценява, но участва във формирането на становището за съответствие на кандидата с минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент”.

С представените за участие в конкурса научни трудове, придобитата ОНС „доктор" и забелязаните цитирания, д-р Сезгин Бекир отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент", област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, съгласно Приложение към чл. 1а, ал. 1 на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България

Д-р Сезгин Бекир отговаря и на завишените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент"в съответствие с чл. 27 и Приложение 1 на Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности „главен асистент", „доцент" и „професор" в ИИНЧ – БАН.

Прегледът на научната продукция на кандидата, образователният му профил и натрупаният професионален опит като практикуващ психолог и изследовател, са съзвучни с изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент" по професионално направление 3.2. Психология, съгласно чл. 53, ал. (1), т. 1 и т. 2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и чл. 27 на Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности „главен асистент", „доцент" и „професор" в ИИНЧ – БАН и са предпоставка за последващо професионално развитие, успешна научна и преподавателска дейност.

2. Обща характеристика и оценка на научната продукция на кандидата, научни и научно-приложни приноси

Научната продукция на гл. ас. д-р Сезгин Бекир, с която участва в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент", отговаря на изискванията за представяне на научни трудове и има принос за трансфериране на съвременните научни и научно-приложни постижения от областта на трудовата и организационната психологията в социалната практика.

Очертават се следните области на научна активност от страна на д-р Сезгин Бекир:

- *Проблемът за кариерното развитие, преживяването на кариерен успех и субективното благополучие във връзка с това:* акцентът е върху разкриване на влиянието на личностни и социални фактори върху кариерното развитие и преживяванията във връзка с кариерното развитие. Като водещ модел за обяснение на явлението се използва транзакционният анализ;
- *Професионалното ориентиране в юношеска възраст:* идентифицирани са значими индивидуални, както и фактори на семейната и училищната среда, които имат отношение към професионалното ориентиране и избора на професия от юношите.

Двете тематични полета на научна активност на д-р Сезгин Бекир са взаимосвързани и това дава много добра хомогенност, логичност и задълбоченост на научните резултати от изследователската му дейност. Позитивното в случая е системната емпирична верификация на идеи и модели, с което по-всеобхватно се обясняват явленията и се намират непосредствено приложни перспективи за социалната практика по кариерното ориентиране, професионалния избор на юношите и последващото им кариерно развитие и преживяване на благополучие от професионалното развитие.

В обобщен вид най-съществените научни и научно-приложни приноси на гл. ас. д-р Сезгин Бекир се отнасят до следното:

1. На основата на критичен анализ и системна оценка на възможностите на транзакционния анализ е създаден модел, емпирично верифициран и приложим в организационна среда, за оценка на влиянието на личностни характеристики върху професионалната реализация и преживяването за кариерен успех.

(*Вж. публикации I; III.3; IV.6; IV.8; IV.9; IV.10; IV.15 от списък приложен от кандидата*).

2. Осъществен е задълбочен анализ на значимите индивидуални, фактори на семейната и училищната среда, които имат отношение към професионалното ориентиране и избора на професия от юношите. На тази основа са дефинирани основните структурни елементи на модел за консултиране „КАРИЕРА“, базиран на теорията на транзакционния анализ, който е приложим в работата на консултанти в областта на професионалното ориентиране

(*Вж. публикации I; IV.3; IV.5; IV.8; IV.12; IV.14 от списък приложен от кандидата*).

3. Адаптирани за български културни условия са методики (*методиката на Джули Хей (Hay,1996) за изследване на функционалните его състояния на личността; скала на Шокли и колеги (Shockley et al.,2015) за преживяване за кариерен успех; конструиран авторски въпросник по теоретичния модел на Марвин Файн и Джон Поджио (Fine & Poggio,1977) за изследване на четирите базисни житейските позиции; въпросник на Джули Хей (Hay,1996) за стиловете на работа; авторски въпросник за трите типа житейски сценарий по теоретичния модел на Ерик Берн.*), които правят възможни научни и приложни проекти, в съответствие със създадения авторски модел на основата на транзакционния анализ, за изследване в организационна и в по-широк социален контекст среда. В тази връзка особено впечатление правят изследванията за личностните и социалните фактори, определящи професионалната реализация на лица от уязвими групи в региони на Р България, в които има висок процент на лица с основно или по-ниско образование, както и идентифицирането на индивидуалните и социални фактори на семейната среда, които оказват влияние върху самооценката и стиловете на взаимоотношения на ученици в юношеска възраст, стиловете на взаимоотношения на юношите с техните родители и учители.

(*Вж. публикации I; III.1; III.2; III.3; IV.2; IV.3; IV.5; IV.10 от списък приложен от кандидата*).

Концептуализираните модели в трудовете от гл. ас. д-р Сезгин Бекир са оригинално приложение на транзакционния анализ за нуждите на трудовата и организационната психология в контекста на кариерното консултиране, кариерното развитие и психичното благополучие на служителите в организацията. С това се обогатява знанието в тематичната област и се предоставят още подходи и инструменти за приложни цели.

В представените по конкурса научни трудове не съм забелязал и нямам сведения за плагиатство. Литературни източници по моя оценка са ползвани коректно.

3. Лични впечатления за кандидата

Д-р Сезгин Бекир познавам от участията му в научни форуми, на които изнася научни доклади, представя резултати от научни проекти и дискутира с общността проблеми от тематичното поле на научните съобщения. Впечатленията ми са за колега, който е мотивиран, целенасочен, със системна подготовка както по теоретичните модели от предметната област на организационната и трудова психология, така и по методологията на психологическите изследвания – количествени и качествени.

Убеден съм, че секция „Трудова и организационна психология“ към ИИНЧ-БАН, в лицето на д-р Сезгин Бекир, ще получи хабилитирано лице с възможности за по-сетнешно професионално развитие и принос в научната дейност на института и БАН.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като имам предвид гореизложеното в становището, правя следните изводи свързани с кандидатурата на гл. ас. д-р Сезгин Бекир за заемане на академичната длъжност „доцент“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология:

1. Кандидатът отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, съгласно Приложение към чл. 1а, ал. 1 на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България и завишените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в съответствие с чл. 27 и Приложение 1 на Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ в ИИНЧ – БАН.
2. Има натрупан професионален опит като практикуващ психолог и изследовател в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България за заемане на академичната длъжност „доцент“ и Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ в ИИНЧ – БАН.
3. Предлага за рецензиране научна продукция със значими научни и практико-приложни приноси.

Всичко това ми дава основание за *положителна оценка за гл. ас. д-р Сезгин Мюмюн Бекир*, като кандидат за академична длъжност „доцент“.

В тази връзка препоръчам на Научното жури да предложи, по реда определен в ИИНЧ-БАН, гл. ас. д-р Сезгин Мюмюн Бекир за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.2. Психология (Професионално ориентиране и кариерно развитие) за нуждите на секция „Трудова и организационна психология“ към ИИНЧ-БАН.

30.09.2024 г.
гр. Варна

Изготвил становището:
[redacted]
проф. д.н. Валери Стоянов